

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 105. — ŠTEV. 105.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 3, 1924. — SOBOTA, 3. MAJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

NAPOVEDI GLEDE FRANCOSKIH VOLITEV

Splošno se glasi, da bo levica pridobila v bližajočih se volitvah. — Zmerni bodo baje močnejši, ko se bo zbornica zopet sestala. — Poincare ni baje v nikaki nevarnosti. — Struja za tesnejše sodelovanje z zavezniki. — Skrajno levo krilo bi imelo velike izgube.

Pariz, Francija, 2. maja. — Ko so jih včeraj vprašali, kam bodo po mnenju vladnih krogov krenile francoske volitve, so odgovorili ministri Poincareja: — Nekoliko proti levi. — Ta napoved soglaša z vsemi znamenji ter s splošnim pričakovanjem.

Ceprav manjka le deset dni do volitev, ni opaziti niti najmanjšega razburjenja, s par majhnimi izjemami semintam, kjer so komunisti razbili kako zborovanje in ko so napadli Tardieuja ter princa Murata. Med splošnim volilstvom pa je kaj malo zanimanja za volitve ter njihov potek.

Stari izvedenci v volilnih zadevah izjavljajo, da so se volilci že pred meseci odločili in da so se odvrnili od starih strankarskih črt na ta način, da bodo vvečji in meri podpirali levice kot pa nacionalistični blok.

Merodajni krogi pa se boje predvsem tega, da se veliko število volilcev sploh ne bo vdeležilo volitev. Tekom zadnjih volitev je izostalo nekako trideset odstotkov volilcev in v nekaterih poljedelskih departmentih je znašalo število ljudi, ki se niso udeležili volitev, celo štirideset odstotkov. Edini departmenti, kjer so smatrali volitve za resno zadevo in javno dolžnost, so bili pariški okraj ter provincii Alzacija in Lorenska, ki sta komaj zopet prišli v francoske roke.

To prikazen tekem volitev, ki so se vršile leta 1919 so splošno pripisovali pomanjkanju osebnih kandidatur, vsled odprave starega volilnega sistema ter uveljavljenja takozvanega proporcionalnega seznamnega sistema, katerega bodo v tekočem letu zopet preiskusili.

Po Parizu in deželi so objavili sezname kandidatov na posebnih črnih deskah, in njih veliko število bo brez dvoma vzele vse veselje marsikateremu volilcu, kojega zanimanje za volitve je le malo. Mož na cesti mogoče pozna enega ali dva kandidata, a v pretežni večini slučajev ni še nikdar čul ničesar drugega kot imena ostalih kandidatov na seznamu, tudi če pripadajo stranki, za katero hoče glasovati.

To je povzročilo precejšen nemir med volilci. Če glasujejo za Duvala ter dobi absolutno večino, bodo njegovi nadstevilni glasovi prenešeni na Duponta, o katerem ne vedo prav ničesar, in ta način volitev se niti malo ne sklada s francoskim značajem.

Nacionalistična večina v zadnji poslanski zbornici bo najbrž največ trpela vsled tega nezaupanja v novi volilni sistem. Nacionalisti so glasovali za vzdržanje volilnega sistema, ne da bi zadostno vzeli vpoštev dejstvo, da niso njih volilci pri zadnjih volitvah niti malo tako politično navdušeni kot so pristaši levice, ki so bili štiri leta v manjšini. Kot se zgodi vedno in vsepovsod se oni, ki so "zunaj", dosti bolj trudijo, da pridejo "noter" kot pa si prizadevajo oni, ki so "notri", da ostanejo notri. Boljše so organizirani ter v boljšem bojnem razpoloženju kot pa je stranka Narodne zveze, katero je ustvaril ministrski predsednik iz starega nacionalističnega bloka. Za seboj imajo dvajsetletno tradicijo v francoski politiki ter imajo prednost nad umikajočo se večino glede večine popularnih argumentov — kot življenjski stroški ter izjalovljenje, da se doseže uravnajo glede mednarodnih mirovnih problemov tekem zadnjih pet let.

Najboljši presojevalci političnega položaja izjavljajo, da bo skrajno levo krilo izgubilo skoro prav toliko kot bo pridobilo zmerno levo krilo. Ob istem času se smatra tudi za skrajno vrjetno, da ne bodo mogli vsi rojalistični ekstremisti desnice obdržati svojih sedežev. Če so ta napovedovanja resnična, bo mogoče lažje postopati z nove zbornice kot s staro, kajti več kot polovica zadržev v zadnjih štirih letih je bila posledica nasilja in preprirov obeh ekstremnih strank.

Tekom zadnjih šestih mesecev je obstajala politika ministrskega predsednika Poincareja v tem, da se je skušal iznebiti teh dveh nasilnih fakej in vrjetno je, da se bo uresničil njegov program: "Nikake revolucije in nikake reakcije."

54-URNI DELOVNIK BO POSTAVEN V JUŽNI DAKOTI.

Pierre, S. D., 2. maja. — Dr. žavno nadzodščice je danes izjavilo, da ženske in otroci lahko delajo po 54 ur na teden ter da gospodari niso prisiljeni skrajšati tega delovnega časa.

RUSKI ŠKOF JE POMILOŠČEN.

Odesa, Rusija, 20. maja. — Škof Prekop iz Čerzona, ki je bil obdolžen protirevolucionarnega gibanja, ker je podpiral Denikina, ter obsojen na smrt, je bil danes oproščen.

FORDOVA ŽENA JE BILA OPERIRANA.

Detroit, Mich., 1. maja. — Mrs. Henry Ford se je podvrgla v Henry Ford Hospital nevarni operaciji, ki je pa izborna uspešna. V bolnišnici bo morala ostati še par tednov.

OBOROŽEVANJE V ANGLIJI IN JAPONSKEM.

London, Anglija, 2. maja. — Vlada bo začela kmalu graditi večje in hitreje bojne ladje. To

NAJNOVEJŠA WASHINGTONSKA KOMISIJA.

Slika nam predstavlja člane takozvane Naval Oil Conservation Commission, katero je te dni imenoval predsednik Coolidge. Z leve na desno so: R. D. Bush, Dr. George Otis Smith, admiral H. P. Jones in M. C. Robertson.

BUTLER BO ZAHTEVAL "MOKRO PLANKO"

Na vsak način pa je mnenja, da se bo morala prohibicija v petih letih umakniti zdravemu človeškemu razumu. — Velikanska agitacija proti Volsteadovi postavi.

Predsednik Columbia vseučilišča v New Yorku je dobil sicer velikansko število brzojav in pisem, v katerih mu čestitajo ljudje na stališu, katero je zavzel napram prohibiciji, v svojem epikalnem govoru, a na drugi strani je še hujske razplamtel boj proti njemu.

Tudi politični pristaši Butlerja, republikanci, vidijo v njegovem govoru še neko drugo značajno. Butler je okrajni delegat za republikansko narodno konvencijo ter je bil leta 1912 kandidat za mesto podpredsednika. Ponavadi pripada odseku za resolucije ter sodeluje pri sestavi strankinega programa.

Ko so ga včeraj vprašali, če namerava ponesti prohibicijsko vprašanje na konvencijo, je rekel:

— Politikov se loti naravnost paničen strah, če se omeni to vprašanje. Pri narodu pa je prohibicija vedno v ospredju, neglede na to, kar stopi v programu. Nadalje je rekel: — Osemnajsti ustavni amandment bo tekem petih let razveljavljen. Izjavil se je po vsej deželi. Njegovi zagovorniki izjavljajo, da je New York edini "mokri" prostor. Fanatiki obračajo svoje napade vedno na New York. Daleč naokrog sem prišel po deželi ter lahko rečem, da je v primeri s svojim obsegom New York najbolj suhi prostor v Združenih državah. V New Yorku ne prolažajo hoteli ničesar opojnega, v deželnih okrajih dobi lahko človek kar hoče.

Washington, D. C., 2. maja. — V nekem pismu na dr. Butlerja je dvignil kongresnik Celler iz New Yorka povsem očito obdolžitev, da je bil neki "suhi" lan kongresa veraj v zbornici pijan kot ka non.

Trditve Cellerja je vzbudila tem večjo pozornost, ker je šel predvčerajšnjem sodnik Klecka iz Baltimorja pri zaslišanju pred justičnim komitejem zbornice izjavil, da je mogoče v uradih desetih kongresnikov in štirih senatorjev dobiti ob vsakem času požirek dobre pijače.

Sodnik je moral imeti že povsem zanesljive informacije, če je to javno trdil pred justičnim komitejem, ki je uvedel zaslišanje glede 2.75 procentnega piva.

je v direktnem nasprotju s pogodbo, ki sta jo sklenili Anglija in Francija.

Japonska je začela graditi par velikih podmarnov, ki bodo imeli 4500 ton.

70 NEMŠKIH STRANK S 5000 KANDIDATI

Ludendorff, Tirpitz in Reventlow skušajo na vsak način rešiti domovino. — Izvoljenih je lahko samo 458 kandidatov.

Berlin, Nemčija, 2. maja. — Prihodnjih volitev, ki se bodo vršile v nedeljo dne 4. maja, se bo udeležilo vsega skupaj 71 nemških političnih strank, ki so postavile pet tisoč kandidatov.

Med kandidati je polovica žensk. Še nikdar ni bilo v Nemčiji toliko političnih strank kot kot jih je danes.

Na kandidatni listi nemške narodne stranke je tudi ime admiral na Tirpitz, ki je kljub svojim 75 letom še vedno jako aktiven.

Nadalje kandidirajo tudi Bernstorff, Ludendorff in Reventlow. Vsi zatrjujejo, da bodo skušali rešiti domovino.

Geslo bavarske nacionalne stranke se glasi: Eno ljudstvo, en narod in en kaiser.

Skoro vsi kandidati se bavijo z Davesovim načrtom. Kancler Marx se zavzema za načrt, dočim je grof Westarp odločno protij njemu, češ, da Nemčija ne more nikdar plačati svote, ki jo zahtevajo zavezniki od nje.

HOBO-JI IMAJO SVOJEGA KANDIDATA.

Chicago, Ill., 2. maja. — Sedaj Sedaj bo postalo vse boljše in lepše v tej solzni dolini. Kot vedno dne 1. maja so imeli tudi letos hobo-ji ali potepuhi svoje generalno letno konvencijo. Zborovalni prostor je bilo neko prazno stavbišče, kjer je bilo obilo solnne luči. Tam je bil iz vrst hobojev izbran James Francis Murphy kandidat za urad predsednika Združenih držav. Predsedniški kandidat je prejel nominacijo z običajnim zahvalnim govorom ter objavil takoj svoj program:

Razpust trasta, ki izdeluje kopalne bane. Omejitev dežja na en rahel dežek v letu.

Vsakemu psu je treba pritrčiti na nogo verigo s težko železno kroglo.

Sprejem postavbe, ki bo prislila železniške družbe, da opremijo spodnje dele železniških vozov z mehikimi blazinami.

Člani organizacije so prepričani, da je ta platforma najmanj toliko vredna kot bodo platforme vseh drugih strank.

ZAPRISEGA GEŠKIH URADNIKOV.

Atene, Grško, 2. maja. — Danes morajo vsi državni uradniki, mornarji in vojaki prisesti na novo republikansko ustavo. Vse mesto je v zastavah. Zvečer se bodo vršile velike slavnosti.

BARING JE HOTEL POTOVATI V EVROPO

Nameraval je odpotovati v Evropo s tovarišico, — ki pa naj bi ne bila njegova žena. — Je že naročil kabinu, ne da bi žena vedela za to.

V zadevi proti Clarence O. Baringu, ki je zapu v Westchester jetnišnici pod obdolžbo, da je skušal spraviti s sveta svojo ženo s pomočjo strupa ter kalil nevarnih boleznih, so skoro vsak dan novi razvoji, ki kažejo vedno bolj in bolj odločno, da je Baring sklenil, iznebiti se svoje osem let starejše žene.

Včeraj se je izvedelo, da je najel Baring na nekem parniku, ki bo odplul iz New Yorka dne 7. junija, prostor zase in za svojo "ženo". Najel je baje eno najbolj razkošnih kabin zad v osebni ter izjavil, da se ne briga za ceno.

Ko je izvedel okrajni pravdnik Rowland za ta načrt, je poklical k sebi Mrs. Baring ter jo vprašal, če je nameravala odditi tekem tekočega poletja s svojim možem na zabavno potovanje v Evropo. Ona je izjavila presenečena, da ni niti mislila na to, in ko ji okraj. pravdnik nato sporočil, zakaj je stalviti dotično vprašanje, je udarila s pestjo po mizi ter vzkliknila:

— Sedaj mi je vse jasno. Pred par leti je pričel govoriti o najnem zadnjem potovanju v Evropo, omenil kraje, ki sva jih obiskala in kako dolgo sva se mudila tam. Naenkrat je vprašal, kje so potni listi od takrat, da vidi, če so še veljavni. Moj Bog, tedaj bi morala vedeti vse.

Okrajni pravdnik se je podrobneje pečal s preiskavo te nove informacije, da ugotovi, če se je Baring pripravil zapustiti, dedeželo s kako drugo žensko, potem ko bi se mu enkrat posrečilo spraviti s svet svojo ženo. V tem namenu je obvestil člane velike porote, ki so bili izpuščeni včeraj zvečer, da bodo lahko ob vsakem času zopet vpoklicani. Če bi našli žensko, ki je nameravala odpotovati v Evropo z Baringom, bi bila spravljena povsem nova luč v celo zadevo.

Včeraj zvečer je pričela krožiti govorica, da so veleporotniki predno so bili odpušteni, vložili še nadaljne zapečatenе obtožbe.

Ko je okrajni pravdnik včeraj zvečer bombardiral Baringa z vprašanji, zakaj je nameraval vpriporiti zabavno potovanje v Evropo z "Mrs. Baring", o katerem pa ni njegova žena ničesar vedela, je obtoženi molčal ter ni hotel odgovoriti na nobeno vprašanje.

Direktno vprašanje okrajnega pravdnika, kdo je bila ona ženska, s katero je nameraval vpriporiti potovanje, je obtoženega prav posebno razburilo. Hotel je govoriti, a je stisnil ustnice ter pričel mrko zreti predse.

To nameravano potovanje Baringa v Evropo je v direktnem protislovju z njegovo trditvijo, takoj po aretaciji, da je dal svoji ženi strup iz enostavnega razloga, da jo napravi bolno ter jo pošlje v Californijo, nakar bi on imel dosti časa in prilike, da se iznebi one druge ženske. Nato bi sledil svoji ženi v Californijo ter ji pomagal zopet k zdravju.

VELIKANSKE MAJSKE DEMONSTRACIJE NA DUNAJU.

Dunaj, Avstrija, 2. maja. — Na Dunaju so se prigrdom 1. maja vršile velikanske demonstracije, katerih se je udeležilo skoraj pol milijona delavcev.

Demonstracije so se mirno končale.

OPOZICIJA MUŽIKOV OVIRA SOVJETE

Ruski ekstremisti so dosedaj le malo napredovali pri izvedbi svoje ekonomske politike. — Ruski kmet je individualisti, ne pa komunist. — Opozovalci vidijo vnaprej dan, ko bodo kmetje diktirali ter odpravili komunizem. — Akcija komunistične stranke je zavzela bolj zmerno obliko.

Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 2. maja. — Sklep komunistične stranke, da prepreči razširjenje privatnega kapitalizma preko meja kot jih je določil Lenin, je bil predveden v akcijo, ki materialno upliva na notranji položaj.

Dosti se je govorilo tukaj in v inozemstvu, glede aretacij ruskih "Nepmen" in glede težkoč, na katere so zadeli inozemski trgovci. V teh povestih je, kot pona vadi, dosti pretiravanja. Res je, da je bilo precej očitno dobrostoječih meščanov izgnanih iz glavnega mesta v zadnjih dveh mesecih, a preiskava je pokazala, da so bili — z malimi izjemami, — imenovani meščani navadni parasiti, hazardni igralci, butlegarji in hujske ali posredovalci vladnih poveril, ki so delali nedovoljene dobičke, a jih ni bilo mogoče spoznati krivim definitivnih zločinov. V slučajih inozemcev najde človek v splošnem, da niso bile prizadete tvrdke v resnici uglede, ki so skušale dobiti prednosti, navedene v dogovorih, ali kojih tukajšnji agenti so postopali na netakten ali brezobziren način.

Izkušnje v zvezi z dobički, katere je napravil privatni kapital ter izgubami, katere so trpela državna podjetja, so napravile rusko komunistično stranko prav tako malo naklonjeno in nežno proti prvoimenovanemu kapitalu kot v zabogateni in preosnovani Nemčiji. Akcija komunistične stranke proti kapitalu pa je zavzela bolj praktično obliko in sicer obliko večjega razširjenja kooperativnih in od vlade lastovanih prodajal. Več sto takih prodajal so otvorili v Moskvi v zadnjih dveh mesecih in konkurenca je prisilila številne privatne trgovce, da so zaprli svoje prodajalne.

Medtem pa je vršil Najvišji ekonomski svet trden, a dosedaj še malo uspešen boj z delavskimi federacijami, da zmanjša stroške državnih tvornic s tem, da skrči število osebja. V poljedelstvo je zavzel boj proti kapitalizmu obliko protekcije revnih kmetov pred njihovimi bogatejšimi sosedi ali Kulaki, kot jih imenujejo Rusi sami. Ti Kulaki izkoriščajo male in revne kmete. Zemljske knjige in krediti potom kooperativnih ali zadružnih organizacij skušajo oprostiti revnejše kmete izpod jarma Kulakov. Tudi v tem slučaju je dvomljiv uspeh naporo v komunistične stranke.

Če bo Rusija vzdržala intenzivno nacionalistično in protekcijonistično politiko, katero izvaja v sedanjem trenutku, je treba kmetom, katere je najtežje pridobiti za komunistične ideje, le pet ali šest dobrih letin, da bodo postali sila, ki bo lahko zahtevala cenejšo izdelano blago.

Kljub njih porazu tekem zadnjega spora v komunistični stranki, bodo mogoče dogodki dokazali, da sta imela Trocki in Krasin prav, ko sta izjavila, da je pametnejše omiliti državno monopolistično kontrolo sedaj kot da risirati možnost, da bo treba v teku par let uveljaviti korenite izpremembe. Stranka kot taka je sklenila drugače, brez dvoma na temelju dobrih razlogov, a nepristranski opazovalec je lahko povsem drugačnega mnenja v tem oziru.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA:
1000 Din. — \$13.50 2000 Din. — \$26.80 5000 Din. — \$66.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavod".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir \$10.10 300 lir \$14.85
500 lir \$24.25 1000 lir \$47.50
Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatiji in Zadru.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4087.

Glavna zastopstvo Jadranske Banke

"GLAS NARODA"

WEEKLY EDITION

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
A Corporation

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For one year, 12 issues, \$1.00	For one year, 12 issues, \$1.00
For one year, 12 issues, \$1.00	For one year, 12 issues, \$1.00
For one year, 12 issues, \$1.00	For one year, 12 issues, \$1.00

Subscription Yearly \$1.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov. Dopolni brez podpisa in ohranjeni se ne priročajo. Dopolni naj se blagovest po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se naslovi prejšnje številke namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2879

ALICE PRINTING CO.

TRADES UNION COUNCIL

SEDANJI RED IN SVETOVNI MIR

Najbolj zanimiva stvar v poročilu Dawesa je dokaz, ki ga nudi o nemogočnosti spodobne evropske uravnave, dokler prevladujejo tri glavne ideje v organizaciji sveta.

Te ideje so kapitalizem, nacijonalizem in bajka o krivem narodu.

Dawesovo poročilo nudi močnejše temelji za pogajanja, vendar pa ne nudi nobenega temelja za spodobno uravnavo.

V prvi vrsti je to skozinsko kapitalističen dokument. Kot predpogoji stavlja, kot vsa naša civilizacija, da je primerno in spodobno za delavce, da plačajo obresti na posojila in bonde, katere imajo leta in leta v rokah nenavzoči lastniki.

V slučaju Nemčije bodo ti nenavzoči lastniki inozemske vlade in inozemski bankirji.

Poročila Dawesa predlaga, naj se izroči vse nemške železnice privatni korporaciji, v kateri bodo interesirane inozemske vlade.

Pred vojno so bile nemške železnice uspešno nacionalizirane.

Izza vojne pa je vplivala splošna zmeda v Nemčiji tudi na upravo železnice. Mesto, da bi se izboljšalo upravo, predlaga Dawesovo poročilo, naj se izroči železnice privatni korporaciji.

Možje kot je general Dawes, s svojimi rekordi proti unijam in javnemu lastništvu, se morajo smejati v pest ki razmišljajo, da so zabili nadaljni žrebelj v krsto javnega lastništva in demokratične kontrole s tem, da so o nemogočih narodu in delavcem v Nemčiji, da izvajajo tako kontrolo nad svojimi lastnimi železnicami.

Čeprav govori poročilo na precej hinavski način o spodobnih plačah, temelji vendar na pojmu, da se iztisne največje dobičke iz industrij in iz železnice.

Učinek francoske okupacije Ruhrja je že bil, da se je skrčilo plače, podaljšalo ure ter podrla vse varnostne seči krog delavcev.

Učinek inozemske kontrole s pomočjo trgovskih interesov bo še nadalje potlačil plače.

Nobena delavska stranka ali delavska vlada in naj bo še tako mila, ne more zreti mirno na tak predlog kot dobičkanosni za delavce v tem ali onem delu sveta.

Nikdar ne smemo pozabiti, da bo tekmovalje zaslužnih nemških delavcev olajšalo zaslužjenje angleških francoskih in ameriških delavcev.

Njih beda in revščina bo revščina sveta, in to so že izvedeli in okusili naši farmerji.

Drugi pojmi, ki onemogočajo pravično uravnavo, je nacijonalizem.

Ker si predstavljamo narode kot posameznike, razmišljamo povsem hladno o tem, da se obsodi nemške delavce in njih otroke na nedoločeno dobo prisilnega dela, da odplačajo narodni dolg.

Nikdar ne pomislimo, če je učinek tega na upniške narode dober.

Pozabljamo na bratstvo v delu, na aspiracije in upanja, ki bi morala obstajati med vsemi moškimi in ženskami, od kojih dela rok ali možganov uspeva naša kompleksna civilizacija.

V zvezi s pojmom nacijonalizma je tudi pojem o krivdi naroda.

Tudi če bi bila nemška vlada izključno odgovorna za vojno, nismo imeli, sglasno z Wilsonom, nobenega prepira z nemškim narodom.

Sedaj pa vemo na temelju tajnih dokumentov, da pripada glavna krivda zločinski diplomaciji ter nadalje Avstriji in Rusiji.

V nevarni igri pred vojno je igral Poincaré prav tako dvomljivo ulogo kot nemški cesar.

Jugoslavia irredenta.

Končni rezultat v Primorju.

V tržaški provinciji je končni izid volitev sledeči: Jugosloveni 6118 glasov, unitarji 862, popolari (ljudska stranka ali klerikale) 1145, republikanci 4322, demokrati 311, komunisti 7210, fašisti 23 tisoč 598, maksimalisti 1005, neveljavnih glasov 2844, izpodbijanih 340.

Končni izid v vsem primorskem volilnem okrožju je takle: Jugosloveni 29.476, unitarji 13.115, popolari 22.001, republikanci 9746, demokrati 5707, komunisti 20.826, fašisti 173.604, maksimalisti 5075.

Število preferenčnih glasov slubenice še ni ugotovljeno za vse tri pokrajine, toda obveljale bodo pač, morda z majhnimi spremembami, polaslužbeno ugotovljene številke, po katerih sta izvoljena dr. Engelbert Besednjak (slovenski klerikale) in dr. Uliks Stanger (hrvatski edinjak, naprednjak).

Gladi dr. Josipa Wilfana se je poročilo, da je izvoljen, potem pa da ni. Sedaj se iz Trsta z dne 11. aprila poročajo: Končni skrutinji je pokazal, da je vendarle izvoljen vodja primorskih Jugoslovenov dr. Wilfan. Ki je dobil 500 preferenčnih glasov več kot dr. Stanger. Natančne številke še niso znane. Največ preferenčnih glasov ima vsekakor dr. Besednjak.

Slovenski komunist izvoljen.

V Julijski Krajini je komunistična stranka kandidirala tudi znanega komunističnega agitatorja med primorskimi Slovenci, Srečnika iz Solkana, ki je tudi izvoljen. Sploh je zelo zanimiv pojav, da so dobili komunisti med Slovenci nepričakovano mnogo glasov, posebno na Notranjskem.

Beneški Slovenci za slovansko listo.

Italijansko časopisje je v zadnjih svojih poročilih o volilnem zidu v stari videmski pokrajini atrjevalo s posebnim zadoščevanjem, da ni niti eden beneški Slovenec glasoval za slovansko listo. Iz doslej objavljenih ugotovitev glavne volilne komisije v Trstu pa zhaaja, da je bilo oddanih za slovansko listo v Vidnu (Udine) 28 glasov, v Čedadu 1, v Tarčentu 1, v Pordenone 8, v Palmanovi 4, v S. Giorgio di Nogaro 6, v Tricestno 5, Povocetto 2, Premieria 3, Prepotto 1, S. Giovanni di Janzano 3, S. Leonaris 2, Savona 2, Stregna 2, Torreano 2, Genona 6, Artega 1, Bordano 2, Buja 3, Gosopo 3, Trasaghis 2, Venzone 1, Capaceo 4, Ciseris 2, Lusera 4, Limis 5, manjkajo pa še rezultati iz raznih krajev.

Atentat z bombo v Slavini.

V noč od 7. do 8. aprila je bil izvršen bombni atentat na hišo Antona Stalerja v Slavini pri Gortojni. Storičela sta baje Ermano Nissatto in Ugo del Fiume, oba tanužja v Slavini. Zgodilo se je o, ker Stalerjeva žena ni pustila nalepti fašistovskih lepakov in se je pri tej priliki sprla z Ugom del Fiume. K sreči ena bomba ni eksplodirala, druga pa je padla nekoliko metrov pod hišo. Gorje, če bi bilo drugače. V nevarnosti je bilo šest članov družine.

Poskus požiga "Zore" v Opatiji.

V soboto 5. aprila v noči pred volitvami v Italijo so se neznani likovci vthotapili v poslopje "Zore" v Opatiji, kjer je sedež aznih slovenskih društev, polili der z bencinom in zažgali na nemi kraju, nakar so zbežali. K sreči so ljudje pravočasno opazili lim in ogenj omejili. To je došlo, laj že tretji poskus, da bi "Zoro" izpremenili v pepel.

Odvetniški stan v Julijski Krajini.

Iz Trsta se poročajo: Razvep odvetnikov, ki so bili v Julijski Krajini še pred polomom, se je v zadnjem času naselilo tam, posebno v Trstu, več odvetnikov iz starih italijanskih pokrajin. No, s temi prebivalstvom, navajeno na svoje stare in solidne odvetnike, ni napravilo najboljših izkušenj. Ti novi odvetniki se poslužujejo v svojem poslovanju večkrat ali celo po navadi metod in sistemov, ki se bili doslej med domačimi odvetniki nepoznani in ki so se smatrali kot nedopustni, ker so protini dekorum odvetniškega stanja. Vred tega se domači ljudje, ne samo Slovenci, ampak tudi Ita-

lijani, v slučaju potrebe ne poslužujejo teh novodoselecev, ampak svojih starih odvetnikov iz prejšnjih časov, z drugo mentaliteto, čeprav njih metode, njih sisteti dišijo še malo po pokojni Avstriji. Poseben dober glas uživajo naši slovenski odvetniki v Julijski Krajini kot pošten in solidni ljudje. Zato se jih poslužujejo v veliki meri ne le Jugoslovani, ampak tudi Italijani sami. Izjemo delajo le nekateri Jugoslovani, ki mislijo, da ako nimajo boljših argumentov za svojo stvar, nego nasprotnik, je dosti, da gredo k italijanskemu in seveda fašistovskemu odvetniku, ker potem so prepričani, da morajo zmagati. Seveda se temeljito motijo, kajti če kdo nima prav, mu tudi fašistovski odvetnik ne more pomagati. Zlasti pa grešijo v tem pogledu naši trgovci in drugi privredni krogi in cele Jugoslavije, a posebno iz Slovenije (katerim pa prednjačijo oni iz belega Zagreba), kateri pri izbori odvetnika v Julijski Krajini — zlasti v Trstu — ne uvažujejo naših izbornih in vsega zaupanja vrednih odvetnikov, nego si raje izbirajo italijanske, celo fašistovske ali vsaj take, ki nosijo židovsko ime. Naši rojaki bi storili prav, ako bi sprejemili to svoje pestopanje v tem smislu, da bi se v slučaju potrebe obračali do naših odvetnikov in te ne le v interesu narodnega ugleda, ampak tudi radi svojih lastnih interesov.

Novi sodniki na slovenskem ozemlju.

Na geriško okrožno sodnijo so imenovani: sodnika Caneva in Vezzei iz Pule, z goriške okrožne sodnije pride na okrajno sodnijo kot sodnik pravni praktikant Zerbini Zulmin iz Pule pride v Gorico kot okrajni sodnik. Avskultanta Goepi in Dondi iz Tridenta prideta kot okrajna sodnika v Bistrico, v Poveo pride za sodnika avskultant Giacomelli, v Tolmin pride za voditelja okrajne sodnije pl. Fischer iz Boleana, za okrajnega sodnika pa Schober iz Ravenna. Za okrajnega sodnika v Počtni je imenovan pravni praktikant Vintgcher iz Boleana. To re slovenski, za poslovanje med Slovenci edino sposobni sodniki v pokoj, ozirama na Tirsko. Italijanski mladi sodniki in tirski Nemci pa med Slovenci! To bo kelebocija v Jul. Krajini po sodnijah, kjer se ima deliti jugoslovanskemu ljudstvu pravica!

Iz Jugoslavije.

Španska bolezen v Bosni.

Iz Sarajeva prihaja poročilo, da se je španska bolezen, ki se je sprva množično pojavila v Sarajevu, razširila že na bližnje in daljnje okolice. Obbolelo je že več tisoč oseb in je bolezen zahtevala tudi mnogo smrtnih žrtev, zlasti med otroci. Bolezen se je pojavila tudi med kaznjenci. (V Ameriki smo jo pred 6. leti imenovali fu.)

Smrt zaslužnega avijatika.

Kakor javlja Aero-klub, je v Novem Sadu umrl avijatiški poročnik Sergej Martinović, eden najodličnejših vojaških avijatikov, ki je vso vojno dobo sprovel na avijonu, četudi je bil slabotnega zdravja.

Ljubosumen finančni paznik.

Milan Kolar, mlad finančni paznik, je bil dve leti uslužben pri Sv. Ani nad Sušakom. Ker je bil postaven in lep fant, je kmalu prišlo do ljubavnega razmerja z lepo 15letno Ružico, hčerko nekega tamkajšnjega posestnika. Ta idila je trajala dve leti, napravila pa je konce prozaična finančna oblast, ki je Milana premeštila v Orkvenico. Sestankov ni bilo več, sešema so tudi prihajala s Sušaka pisma vedno bolj redko, dokler ni Ružica končno sporočila Milanu, da je konec njunega razmerja. Nenadoma pa se je Kolar v nedeljo 6. aprila javil na Sušaku, poiskal svojo bivšo ljubico in iz svoje karabinke trikrat ustrelil nanjo. Težko ranjeno Ružico so prepeljali v bolnišnico. Kolar je bil aretiran in je pri zaslišanju izjavil, da je bil namenjen ustreliti nezvesto ljubico Ružico in potem še samega sebe.

Peter Zgaga

Pred glavnimi volitvami se vrše takozvane primarne volitve. Pri primarnih volitvah izrazi narod svoje želje in namene. Pri splošnih volitvah so pa izvoljeni možje, katerim gre v prvi vrsti za svoje lastne želje in namene.

Zal, da imajo le splošne volitve nekaj veljave, dočim so primarne skoraj brez vsakega pomena.

Moj prijatelj pater Koverta me je obdolzil že vseh mogočih stvari. Ne bo se mi zdelo posebno čudno, če bo nekega lepega dne zapisal, da sem jaz povzročil potres na Japonskem, in da sem jaz odgovoren za kugo, ki jo ima californijska živina na gobcu in parkljih.

Ljulje, ki neprestano zatrujejo, da drži ameriški kongres roke križem, se strašno preplašijo, kadar kongres v roko pljune ter se kakega dela loti.

Možje so vzrok, da se ženske ne ljubijo med seboj.

Večinoma vsi, ki se bodo udeležili katoliškega shoda v New Yorku, bodo namaskarani. Nekateri tako, nekateri drugače.

Toda kljub pangeljem, trakovom, regalijam, znakom in odznakom jih bo mogoče spoznati.

Prav posebno se bodo skušali nakriti nekateri tapočno.

Patru Koverti bi svetoval, naj vpoštevja pri izbiranju maske naslednje:

Nastopi naj kot hvalevreden človek, kot mož-poštenjak, pa ga ne bo nihče spoznal.

Iz Washingtona poročajo:

Advokati bivšega generalnega državnega pravdnika Daughertyja nameravajo izposlovati pri najvišjem sodišču, naslednjo prepoved:

senatni odbor, ki preiskuje Daughertyjevo poslovanje nima pravice zahtevati od brozajavnih kompanij prepisov brzojavk, katere je poslal Daugherty svojim prijateljem in brzojavk, katere so mu prijatelji pošiljali.

Najvišje sodišče naj nadalje tudi odloči, da je preiskava proti Daughertyju neustavna.

To je najboljši dokaz, da ima bivši generalni pravdnik Združenih držav maslo na glavi.

Če bi imel čisto vest, bi rekel: Takaj so brzojavke.

In če bi se ne zavedal nobene krivde, bi izjavil: Le preiskujte kolikor vam je milo in drago. Guojnica, ki jo zivate name, se bo zila na vas.

Holandska kraljica je naročila finančnemu ministru, naj ji zniža plačo.

Holandska kraljica je pametna ženska, ki zna v polni meri ceniti vrednost svojega dela.

Ne glede na to, je pa v Ameriki par milijonark, ki bi rade dale par milijonov samo da bi se dele na prestolu.

To dejstvo je lep prispevek k opevani ameriški demokraciji.

Vsak zverinjak je jako zanič miva naprava.

Vsi, ki so v menezariji imajo dovolj užitka.

Ne samo tisti, ki gledajo v kletke, pač pa tudi tisti, ki gledajo iz kletke.

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezident: RUDOLF PERDAN, 823 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS RALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, N.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blaginik: LOUIS CHAMPA, Box 441, Ely, Minn.
Blaginik neplačanih stroškov: JOHN MOYER, 413 — 324 Ave. 2nd St., Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOE W. GRAHEK, 448 American State Bank Bldg., 928 Grand St., 54 Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON BRASNIK, Room 248 Bakewell Bldg., 242 Fremont and 10th Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHAR MLADIC, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4222 Washington Street, Des Moines, Iowa.

Perotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 418, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 210 Stevenson Bldg., Payson, Wash.
FRANK BORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravniški odbor:

VALENTIN PIRC, 188 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 283 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 822 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno vršno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih nađev kakor tudi denarne pošiljnice naj se pošiljajo na glavno tajniko. Vse prisilbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za strojem novih članov in boljših strojev naj se pošiljajo na vršno zdravila.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika blaginjskega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Novice iz Slovenije.

Ptica selivka.

Ljubljanski stražnik je prijel v Strigarjevi ulici 20letno Elizabeto Mandl, ki se je priklatlja v Ljubljano z Dunaja ter se pečala s prostituticijo in tatvinami. Izročena je bila sodišču.

Promocija

Za doktorja vsega zdravilstva je bil promoviran na dunajskem vseučilišču v ponedeljek 7. aprila Jasko Jakša iz Črnomlja.

Spomninska plošča padlim v vojni.

V Solcih nad Škofjo Loko bodo line 18. maja ob vhodu na pokopališče odkrili dve spomninski plošči s 117 imeni mož in fantov selke župnije, ki jih je svojem izročila svetovna vojna ter jih v tujni polježila v prezgodnji grob.

Smrtna kosa.

Na Turjanskem vrhu pri Radenih je umrl narednik Janko Belak, ki je služboval v Štabu I. armijske oblasti v Novem Sadu in bil pri svojih tovariših in predstojnikih jako priljubljen. Podčetrski italijanci 7. pešpolka "Kralja Petra I." v Novem Sadu je poslala pokojnikov rodbini 1150 Din, ki so jih zbrali tovariši, da počaste spomin svojega dobrega druga.

V Tešću pri Doboju v Bosni je umrl 10. aprila nenadne smrti Franjo Učar, inženjer šumske uprave, star komaj 25 let, rodom z Bleda.

V Novem Mestu je umrla Neža Küssl, rojena Lipovec, trgovka in usna pesnistica.

V Škofjo Loko je umrl 11. aprila popoldne v starosti 33 let Janez Zihler, trgovec in pesnist. Posojnik je bil vrl naredni človek.

V Mariboru je umrl 11. aprila Milan Kavčič, dijak V. razreda realke.

V ljubljanski deželni bolnici je umrla 11. aprila članica opernega baleta gđ. Vera Kalčenko.

Matej Hubad.

upravniki Narodnega gledališča in avnatelj konservatorija v Ljubljani, je rojen v Povedju pri Skarčici dne 28. avgusta 1866. Po absolviranju gimnaziji se je posvečil glasbenim študijem ter jih dokončal na akademiji za glasbo in upodabljačo umetnost na Dunaju. Dne 1. decembra 1891 je nastopil mesto kot učitelj in koncertni vodja Glasbene Matice v Ljubljani. Glavni delokrog njegov je obsegal zborovo petje, solopetje in glasbeno-teoretične predmete. In Hubad je postal reformator slovenskega zborovega petja ter je ravno z zborom dosegel visok, ki ni priznan samo med Slovenci, ampak v vsem slovenskem

in tudi drugem glasbenem svetu. Z zborom Glasbene Matice je izvajal skoro vsa največja glasbeni dela, ki uživajo svetoven slves, z redko ljubeznijo pa je izvajal vsa boljša dela naše literature.

Zboru Glasbene Matice je natočeval Matej Hubad nad 30 let, dokler ni odločil pevovodstva. Prvo krat je dirigiral "Stabat Mater" na koncertih v stari redutni dvorani dne 23. in 27. marca 1. 1893. Tokrat dirigira "Stabat Mater" kot častni pevovodja zbora Glasbene Matice.

Matej Hubad je v vsem glasbenem svetu priznan veščak, deluje danes še z vso vmeno kot ravnatelj konservatorija in glasbene šole Glasbene Matice in pa kot upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani. Za svoje izredne zasluge je odlikovan z redom sv. Save in z redom Belega orla. Akademik za znanosti in umetnosti v Zagrebu ga je imenovala svojim častnim članom.

Hubad je idejni oče "Zveze jugoslovanskih pevskih zborov", ki se je ravno v zadnjem času začela zelo častno udejstvovati. Med slovenskimi peveci je najbolj priljubljena in popularna osebnost, ki ga po pravici imenujejo "pevskega očeta".

Kako napredujemo.

Močne električne lokomotive, ki vozijo po Rocky Mountains, vlečejo vlake v gore, ki locijo kontinent. Ko vozijo v višini v žino, prističijo električno moč in ta prističba tvori del ene električne moči, ki vleče vlake v višino. Električna je odpravila umazanec in dim, podvojila je množnost, naglacio in službo, prističila premog ter napreduje v vseh ozirih. Trimerjevo Grenko Vino vas dvigne, če trpite vseh slabega teka, nepravice, zaprtja, glavobola, nemirnega spanja in drugih znamenj ledolodnega nereda. Odpravljajte strupene snovi, ki so se pojavile v vašem sistemu potom fermentacije, izčisti vaše črevesje, povsod delavnost vašega prebavnega kanala, podvoji vašo energijo in množini boleznimi, katerim se telo, ki ni v pravem stanju, ne more ustavljati. Če ne morete dobiti Trimerjevega Grenkega Vina pri vašem sosednjem lekarnarju ali prodajalcu zdravil, pišite na: Joseph Trimer Company, Chicago, Ill. (Ad.)

ALI STE KDAJ PREISKUSILI

Severa's Esko

MAZILLO ZOPER SRBEČICO?

Cena 50 centov

V LEKARNAH VSEPOVSOD.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštom 1.50

TRPLENJE in strahote s bojnimi pohodov bivšega

slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Dobrodoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Šv. Gabrijela, Pijave in s polkovem uporu ter njega zakletvi.

Kolico je trdo vezano, vsebuje 270 strani in 28 slik in fotografij.

"GLAS NARODA" 25 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.

GOZDNI POŽARJI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Federalna gozdna oblast (Forest Service) je v tednu od 21. aprila do 27. aprila, ki je bil posvečen zaščiti gozdov, obelodanila statistiko gozdnih požarjev, ki so se pripetili v Združenih Državah tekom minulega leta. Velika večina teh požarjev je nastala radi nemarnosti ljudi, ki ne pazijo, kam mečejo vžigalice in cigarete, in kje napravljajo ogenj. Da se vidi, kako ogromne posledice povzročajo taka nemarnost, naj tu omenimo le nekatere izmed najglasovitejših požarjev v Združenih Državah.

L. 1871 je požar v Peshigo, Wis., usmrtil 1500 ljudi in vničil poldrugi milijon akrov gozdnjaka. Michiganski požar od l. 1881 je opustošil dva milijona akrov in vničil neznano število človeških življenj.

Požar pri Philipps, Wis., je l. 1894 povzročil smrt 300 oseb. Vsled požarja pri Hinkley, Minn., je 400 ljudi izgubilo življenje na milijone akrov je bilo opustošenih in več od ducata naselbin je bilo izbrisanih iz površine zemlje.

Strašni požar pri Cloquet, Minn., je l. 1918 ubil preko 400 oseb in povzročil gmotno škodo od 30 milijonov dolarjev.

Toliko l. 1919, kolikor 1922 je bilo mnogo večjih gozdnih požarjev po vsej deželi. Lani je bilo prijavljenih nič manj od 50.000 gozdnih požarjev. Škoda se ceni na mnogo milijonov dolarjev; vrhu tega mnogo ljudi je pri tem ponesrečilo.

United States Forest Service trdi, da 80 odstotkov vseh gozdnih požarjev je pripisati človeški nemarnosti. Za to vse te ogromne škode na človeških življenjih in vničenem naravnem bogatstvu bi se dale preprečiti, ako bi ljudje vsaj nekoliko več pazili na ogenj, ko so blizu gozdov.

Razmerje veselil v Sredozemskem morju.

Tangersko pogodbo so podpisale tri države, Francija, Velika Britanija in Španija. Ta pogodba je pa v resnici precejšnje skrupulo, kajti na eni strani se oklepa pravice Francije in sultana, na drugi pa gospodarskih zahtev Anglije in domišljavih ambicij Španije. Tako s tem dogovorom sicer niče ni popolnoma nezadovoljen, a tudi niče vsestransko zadovoljen.

Da se Tanger ni kratkoma priznal Španiji, bo pomenil in častihlepne Špance globoko zadelo. Francozi se radi tega boje, da to ne bi vplivalo na dobro razmerje, ki vlada med obema sosedoma. Španija sicer ni nikdar mislila na to, da razširi svojo posest v Evropi, vendar so pa njene ambicije moralne vrste. Vsled neprestanih pomolov, ki so jih doživeli v zunanji politiki, čutijo v svojem neizmeren ponosu vse bolj globoko kot drugi narodi.

Francija mora vedno gledati na to, da si ohrani vojaško nevtralnost Španske v slučaju vojne, kajti njena zemljepisna lega na evropski celini je taka, da zavisi le od Španske ali pride med dva ognja.

Francija ni mogla pripustiti, da pade Tanger v tuje roke, zato ji ni drugega preostalo — ker ga sama ni mogla dobiti — kakor da ostane Tanger z okolico pod suverenostjo tamošnjega sultana, a pod kontrolo komisije vseh treh držav, ki so podpisale dogovor.

Nevtralnost in avtonomija Tangerja je bila velika žrtve za Francijo, ki jo je prinesla samo zato, da si ohrani naklonjenost Španske.

Tanger je pristan ob afriškem obrežju v španskem pasu tik poleg Gibraltarske ožine. Leži na atlantiški strani. Za Francijo bi bil zato važen, ker bo izhodišče nove železnice, ki bo šla v Fez v Francoskem Maroku, in od tod naprej do Algerja ob Sredozemskem morju.

Tangersko vprašanje bi se bilo že zdavnaj uredilo, če se ne bi bil nemški cesar s svojim nasilnim nastopom leta 1915 vmešaval v zadeve Sredozemskega morja.

Francoska javnost je želela in upala, da se dodeli Tanger Franciji, to pa zato, ker je z gospodarskega in socijalnega stališča to mesto francosko. Sicer je res, da je od 60.000 prebivalcev 6000 Špancev in samo 2000 Francozov in 250 drugih Evropejcev, vendar je še 12.000 Židov, ki so pravzaprav Francozi. Toda skoraj vsa trgovina — v kolikor ni v rokah domačinov — je francoska. Seden bank je francoskih in le ena španska in ena angleška. Večina šol je francoskih, srednje šole so vse francoske, enako vse cestne in zdravstvene naprave. Velika bolnišnica je francoska. Pasteurjev inštitut francoski, knjižnice in stalne znanstvene misije francoske, istokot glavne parobrodne družbe. 40 odstotkov zemljišča imajo Francozi v rokah, med drugim zemljišče za novi veliki pristan in za bodočo železnico Tanger-Fez, kakor tudi njene kolodvorce.

Razne vesti.

Pisma, ki jih Nemci pošiljajo nazaj.

Kakor v vseh državah, se je tudi v Nemčiji zadnja leta razvila kraja pismo iz inozemstva. Kradle so se v prvi vrsti pošiljatelj, o katerih se je sumilo, da se v njih nahaja denar. Nekateri odposiljalci so radi tega prišli na originalno idejo. Popisali so zalepke z raznimi opazkami, kot n. pr.: "Ne kradi, ker v pismu ni denarja!" Tako pisma je rajhsovska pošta dozdaj normalno odpremljala, sedaj pa so nemške poštne direkcije sklenile, da se pisma s takimi opazkami vrnejo odposiljatelju, ker žalijo čut poštenega nemškega ljudstva.

Zakon za zaščito baleta.

V Franciji se pravkar vodi ljušt baletna kampanja. Gre namreč za to, da se zabranijo razne imitacije izvornih plesov. Znamenita ruska plesalka Pavlova je na pr.

Demonstracija z mrličji.

V mestu Sunghaju na Kitajskem je nedavno izbruhnil požar v tovarnah za svilo in je na 50 delavcev zgorelo. Ker je v mestu zelo slab vodovod, je bila gasilna akcija zelo otežkočena. To je delavce tako raztogotilo, da so ožgana trupla spravili iz pod razvalin v krste in jih nosili po več ur v paradnih demonstracijah mimo mestnih uradov. Končno so mrličje položili pred mestni vodovod in se razili.

Volilno gibanje na Francoskem.

Francoska poslanska zbornica, ki je izšla leta 1919 iz vojnega razpoloženja, je prenehala pred kratkim s svojim delom. Po ustavi preneha njen mandat 31. maja, vendar bi se sestala samo v izrednem slučaju. Bila je tudi dejansko samo odgodena do tega ustavnega roka, toda dne 1. junija se avtomatično sestane nova zbornica, ki bo izvoljena 11. maja.

Dvanajsta zakonodajna perioda tretje francoske republike je stala pod utisom narodnega bloka. Večina, ki je izšla iz volitev 16. novembra 1919 se je imela za hvaliti za svojo eksistenco volilnemu geslu: Nemčija mora plačati! Bilo je tudi razumljivo, ako pomislimo na ogromne žrtve, ki jih je doprinesel francoski narod za zmago zavezniškega orožja. Toda marsikaj se ni moglo izpolniti. Tako ne more v nacionalnem bloku močno zastopana vojaška stranka še danes odpušiti Clemenceauja, da ni mogel na mirovni konferenci doseči z Lloyd Georgejem in Wilsonom popolne aneksije Porenja. Vojaška stranka je zahtevala radi tega spretnjšega moža, in ko so se vršile januarja meseca leta 1920 volitve predsednika, ki bi zamenjal Poincareja, ni bil izvoljen Clemenceau, marveč Deschanel, ki je bil že tedaj duševno bolan in orodje v rokah Poincareja in Milleranda.

Obstoj nacionalnega bloka je čisto ogrožal Francijo in Evropo pred razkolom med Londonom in Parizom. Ko je hotel Briand leta 1921 odstraniti to nevarnost z utrjenjem vezi med ostalimi zaveznicami, je moral iti in njegovo mesto je prevzel Poincare. Poincare se je pri pogajanjih, ki so se vršile med zaveznicami pred okupacijo nemškega ozemlja skliceval na želje ljudskih zastopnikov in zaveznic, njih niso mogli prezreti, vendar pa so prepustili vso odgovornost Franciji.

Poruharska akcija je tudi v resnici odgovarjala večini francoskega naroda in le tuptam je dala levica in celo skrajna levica le lahko razumeti, da se ne strinja popolnoma z naziranjem nacionalnega bloka. Šele začetkom tega leta pa je začelo pojenjavati zaupanje večine kot posledica revalorizacije francoskega franka. Poincare pa je krizo zelo spretno rešil in pritegnil v vlado celo nekaj levicarjev in tako nadaljeval svojo poruharsko politiko. Pokazati je hoteli s tem, da niso levicari zadovoljni z vlado nacionalnega bloka radi poruharske politike, marveč radi notranji premoči nacionalnega bloka.

Iz dosedanjega nastopa levicarskih voditeljev moramo sklepati, da obstajajo tudi oni na plačalni dolžnosti Nemčije, vendar pa niso za politiko sile, marveč za politiko medsebojnega sporazuma. To pa iz notranjopolitičnih razlogov. Zbornica nacionalističnega bloka je kaj rada krila izdatke za okupacijo, za mornarico in armada z zvišanjem neposrednih davkov in posojili. Levicari pa zahtevajo pritegnitev davka na glavnice in zvišanje dohodnine. Predvsem pa zahtevajo vzdrževanje alijance z Anglijo. Voditelj zmernega krila levicarjev Briand smatra svojevolično rešitev reparacijskega problema od strani Francije za veliko nesrečo.

H koncu naj omenimo še naloge, ki jih je izvršila dosedanja zbornica. Navedel jih je zbornični predsednik Raul Peret v svojem zaključnem govoru. Zasigurala je, ne da bi kompromitirala miru, izpolnitev mirovne pogodbe, ki je ustvarila novo Evropo; razblinila je zvitost dolžnika, ki ni hotel do danes izpolniti svojih dolžnosti; obnovila je deset pokrajin, katerih industrijske sile so bile uničene v svetovni vojni; našla je denarna sredstva za to velikansko delo, skušala je kljub temu vzdržati normalno življenje; borila se je proti zvišanju cen in proti špekulantom; organizirala je upravo v dveh novih francoskih pokrajinah. Izvršila je torej res precej težke naloge.

Z zaključitvijo zasedanja dosedanje skupščine se je torej pričela doba volilnega boja. Dosedaj še niso stranke navedle svojih volilnih programov, samo na državnih poslopih so bile razobešene deske za volilne plakate. Borba bo huda, najhuša pa bo v duhu od 1. do 11. maja, torej v času po volitvah v Nemčiji.

Starodavni pogrebi v časih Tut-ank-amena.

Tutankamnova grobnica odkriva vsa dan nove običaje iz življenja egiptovskih faranov. Pri razkopavanjih v Tutankamnovi grobnici so našli mnogo važnih dokumentov o pogrebi v tednjem času. Ti so bili upravniki, ni. Po informacijah francoskega časopisa "Illustration" prekašajo takratni pogrebi tudi najbujnejše predstave, ki si jih moremo napraviti o tem. Pogrebni obredi odličnih dostojanstvenikov so trajali nič manj kot 72 dni. Telo se je najprej očistilo in opralo v raznih vodah, nato so ga posušili v posebnih pečeh in pomazali. Potem so ga olepšali in okrasili z vsako vrstnim cvetjem in dragoceninam kamenjem, z zlatino in srebrnino ter ga z vsemi temi simboličnimi ornamenti povili v mnoge pojave. Med povijanjem so svečniki in drugi ljudje opravljali razne molitve. Tako povita mumijska je bila na zunaj obdana z lepenco, v kateri so bile izrezane luknje za oči in ušesa, tako da bi pokojnik lahko videl in slišal, kako ga ljudje kujejo v zvezdi in častijo njegov spomin.

Razkritelj groba Tut-ank-amena.

Te dni se je vrnil v Ameriko Howard Carter, ki je razkril v Egiptu Tutankamenovo grobnico.

Ko je bilo truplo povito, se ga položili v originalne sarkofage, ki so bili lepo krašeni. Pri pogrebni obredih so se ozirali tudi na razne lastnosti pokojnika. Ako je bil pokojnik v življenju kapriciozen in vihravec, so se sezidale posebne grobnice z izhodi in kordorji, če pa je bil sladkosnednež, so mu grobnico napolnili z najfinjšimi jedili in z raznimi kuhinjskimi pripravami, da mu tudi po smrti ni trebalo stradati.

Usodepoln epileptični napad.

V Sarajevu se je zgodil te dni strahovit slučaj. Melča Halačević, 21 let stara, je hotela skuhati na ognju večerjo. Pri tem je neudoma zadobila epileptičen (bojasten) napad in se zgrudila na ognjišče. Hipoma je bila njena obleka v plamenu. Uboga Melča je pobegla na ulico, kjer so jo sosedje rešili strašne smrti v plamenu. Težko opekana je bila prepeljana v sarajevsko bolnico.

Velikanski viharji.

Indija je znana po svojih nenavadnih viharjih. — Od maja do septembra ni v Indiji skoraj nobenih padavin. — Železniške nesreče. — Odgovornost inženirjev.

Nedavno je bilo poročano, da je prevrnil v Indiji vihar neki potniški vlak z mosta v reko. Take vesti done za nas nekoliko tuje. Mi ne moremo verjeti, da bi dvignil vihar težke železne vozove s tira in jih treščil nekaj metrov daleč. In vendar se je to v Indiji čisto pripetilo. Tamošnje klimatične razmere, razgretje zraka pred vročim letnim časom, povzročajo meteorološka motenja, ki imajo posledice silne viharje.

V predstojećem slučaju je verjetno, da je nastal v nepregledni puščavi. Raputane nad vročimi peščinami pustinjami barometriski pritisk in zadel na svoji poti proti Himalaji vlak v trenutku, ko je pasiral most.

V Indiji, posebno v severnih delih, lahko stalno v malem opazujemo nastanek takega fenomena. Če jahamo v vročini meseca marea ali aprila, ki doseže temperaturo 45 stopinj Celzija, zapazimo, kako se igra žgoč veter z listjem bližnjega drevja. Naenkrat listje obstane, da prične takoj nato plesati v krogu. Mahoma postane vse suho listje živo; kakor bi oživilo se pridruži plesajočim tovarišem še drugo listje in se udeleži divjega vrtenca. V krogu treh do štirih metrov premera se vrtil vse v hitrem in vedno hitrejšem tempu okoli središča. Naenkrat se dvigne sredi za tri do štiri metre in pred seboj imamo živ stožec. Stožec postaja vedno širši in višji, dokler ne doseže višine 20 metrov. Nato prične nagov poohod preko ravnine. Vse, kar mu pride na pot, listje, trava in suhe veje, potegne s seboj. Sčasoma pa izgubi ravnotežje in s tem svojo obliko. Naenkrat preneha divjati ples in plesalci popadejo po tleh. Vse je zopet tiho. 1 do 5 minut traja ta igra, ki opazarja opazovalca na strašne sile vsemirja. Inženir v Indiji mora računati z večjim zračnim pritiskom, nego njegov evropski tovariš. Žrtve takega vrtenca je postal tudi ponesrečeni vlak v Bareilly.

Izredno za nas je tudi dejstvo, da pade del vozov v vodi, drugi na se razbije ob obrežnih pečinah. Tudi ti pojavi so tipični za Indijo. Ker ni od meseca septembra do maja skoraj nobenih padavin, se vse reke skoraj posušijo in kažejo se ostre pečine. Tuptam naletimo na globlja mesat, kjer se pari nekaj vode. Tiho, mračno in tajnstveno ležijo pred nami te mlake v senci skalovja, na katerem se poznajo sledovi tisočletnih elementarnih vplivov. Nad mlakami pa krožijo jate ptic, ki jih pazno zasleduje bistro oko indijanskega lovca.

Dalmatinska obal se polagoma dviga.

Francoski geolog Boucart je proučeval vzhodno obal Jadranskega morja in sedaj objavlja rezultate svojih študij, v katerem trdi, da se jadranska obal ob Albaniji in Dalmaciji polagoma dviga. Italijanski geolog Stefani je že pobijal Boucartovo hipotezo, toda ta hoče sedaj znova dokazati s svojimi izjavami, da se vrši splošno dviganje obali ob Albaniji in Dalmaciji, toda zelo polagoma in sicer v razliki 8 do 10 metrov od romanske dobe do današnjih časov. Ako bi bilo to res, bi se časoma dvignil ves teren vzhodnega Jadrana in bi se tako začelo krečiti obsežje Jadranskega morja. Dviganje in padanje obmorskega brega se vrši povsod po svetu in ni sprejemati ne Boucartovega ne drugega takega napredovanja morda s kako skrbjo za obstoj Jadranskega morja. Takih obmorskih študij po svetu je polno in jih bo tudi Jadran preživel še mnogo. Boucart s svojim dviganjem dalmatinskega in albanskega brega ne spravi s sveta "jadranskega vprašanja".

Prehlad.

Takozvani prehlad igra v medicinskih krogih važno ulogo; zakaj ni je skoro bolezn, katere vzroka bi ne pripisovali prehlajenju. Ne da bi si ljudje predložili pravo sliko o bistvu prehlada, si ga navadno predstavljajo kot ohlajenje krvi, kar pa je le v redkih slučajih pravilno. O tem nas danes lahko prepriča toplomer. Ljudje se prištevamo k toplokrvnim. Naše telo vzdržuje svojo toploto potom posebne regulacije z mrzlokrvci (na pr. ribami), ki prilagajajo svojo telesno temperaturo okolici.

Dasi prehladu ni pripisati toliko pomena, kakor se to godi v lajških krogih, igra ohlajenje običajno zavarovanih in na mraz nenavajenih, zlasti periferijalnih telesnih delov, na pr. nog, pri razvoju bolezni važno ulogo. To so potrdila tudi opazovanja zdravnikov. A da si skoro v nobenem medicinskem vprašanju ni bilo toliko razmišljanja in razpravljanja, nam vendar še manjka jasno poimovanje učinkovanja prehlada. Kakor povsod v znanosti, se pojavljajo tudi na tem področju pri vsaki ugotovitvi nova vprašanja.

Naj opozorimo le na splošno znani primer nahoda in povemo, kako si lahko predstavljamo učinkovanje prehlajenja. Ohlajenje nog in tamkaj nahajajočih se živčnih končičev vodi do motenj v živčnem sistemu, ki ureja razširjenje in zoževanje krvnih oči. V nogah se kavne celice zožijo, radi česar se reflektorično razširijo v nosnih sluznicah. Sluznice se napno in začno izločati sluz, nos je zamašen in iz njega "teče". Na teh izpremenjenih in eo obrambi poškodovanih sluznicah, začno delovati vedno se tam nahajajoče, a navadno neškodljive bakterije. Da igrajo pri prehladu ulogo te bakterije, se vidi na prenosljivosti nahoda s kihanjem, žepnimi robci itd.

Še druga okoliščina olajšuje bakterijam njihovo delovanje. S poizkusi na živalih se je ugotovilo, da se pri močnem ohlajenju število belih krvnih teles — imen-

novanih "požarnice", ker sprejemajo in razkrajajo bakterije, ki so prodrele v telo in se njihova gibkost ter razkrojevalnost hudo zmanjša. Njihova dejavna zmoglost se zmanjša vsaj za 50 odstotkov.

Tako nekako si ob današnjem stanju znanosti moremo predstavljati učinkovanje prehlada. Da se s tem praktično koristimo, naj kratko omenimo eno samo sredstvo, da se prehlada očunamo. To sredstvo je utrjenje, t. j. smotrna prilagajanje telesa mrazu. Navadno pa se mora neposredno po zoženju krvnih teles, kar povzroči ohlajenje, takoj uporabiti ogretje kože, kar se doseže z drgnjenjem.

Štiridesetletnica "Slavca". Pevsko društvo "Slavci" v Ljubljani obhaja letos 40letnico svojega obstoja. To je redke do goodek na pevskem polju, osobito med nami Slovenci.

Mazilo venkega slovesa.
Za obdelavo rane in mlahe. Zoper bolečine v prstu in hrbtu. Če spravi razmnožen vose milice v roki.
Za pomiritev bolečin, ekcemov, znojnih izpuščajev, nevarnosti. Za izboljšanje krvnega kroga. Zoper bolečine in slabost. Vdrgnite ga — preprečite bolečino.
Imajte pri roki v steklenici — nikdar ne veste, kdaj jo boste potrebovali.
35 in 70c. Steklenice v lekarnah. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 2a, 4th St., Brooklyn, N. Y.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste v njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

R. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPICALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam, če zdravim nad 25 let imam skušnje v vseh boleznih, in ker znam slovensko, zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem do zdravja. Skozl 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesati na mene, morda akbr pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.
Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in liše po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolezni v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledvah, jetrah, žolču, vrenju, revmatizmu, katar, ariato žilo, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9 dopoldne do 5, popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

ZA NAKAZILA V AMERIŠKIH DOLARJIH --

IMAMO DIREKTNE ZVEZE, POTOM KATERIH IZPLAČUJEMO DOLARJE POLJUBNIM OSEBAM V JUGOSLAVIJI, ITALIJI, AVSTRIJI IN NEMČIJI.

Ker pa je zvezana nabava dolarjev za izplačila v Jugoslaviji z znatnimi stroški, smo bili primorani zvišati pristojbino, ki je sedaj naslednja:

Za izplačila dolarjev brez pogoja: do \$25. po \$1., od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakazan v Jugoslavijo brez pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj z denarjem razpolaga. Vsled tega priporočamo onim, ki pošljejo denar samo za potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakazilu: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (posla za Zdržene države). Ako potem naslovnik nebi mogel predložiti takega potnega lista, se stavi nakazani znesek zopet na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaša do \$25. po 75 centov za nakazilo, od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od dolarja.

Nakazil za zneske pod \$5. ne moremo prevzeti. Vsled tamonjnih odredb, ne moremo izplačati v Nemčiji, naenkrat eni in isti osebi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslati obenem z onim, ki naj se izplača.

Povdarjamo pa, da je najbolje in najenostavneje nakazati od tukaj dinarje oziroma lire zlasti onim, ki birajo na deželi daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušeni.

Na zahtevo izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potem brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znašajo \$1., stroški za direkten brzojav (Cable) pa: v Jugoslavijo \$5., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglasa nebi razumeli, naj nam pišejo s natančno pojasnilo ter pripomnijo, v katero državo žele denar poslati.

FRANK SAKSER STATE BANK

NESREČNA LJUBEZEN

M. H. — Za "Glas Naroda" poslovalni J. Z.

45

(Nadaljevanje.)

V tem trenutku je stopila v sobo Jolanta ter pozvala svojo sestro.

Lena se je oprostila pri Soboleju ter odšla.

Danijel je ostal sam. Vedno bolj se je nočilo.

Zila mu je naglo, prenapeto utripala. Po glavi so se mu podile fantastične slike.

Njegova duša je hotela vriskati in peti, roke so se mu pa krčile v molitvi. Bil je obupan in vzradočen, da ni vedel, kaj početi.

Nepričakovano se je približala sreča njegovemu ležišču. Toda rdeče rože, ki mu jih nudi sreča, so oškropljene z Leninimi solzami, in tla, iz kojih so pognale, je grob, v katerega je Lena pokopala svojo srečo.

Zli duh mu je zašepetal na uho:

— Sedaj je tvoja. Vzemi si jo in jo dvedi v najtišjo samoto.

Dobri angelj mu je pa šepetal: — Danijel, ti predobro poznaš trpljenje ljubezni, zato ker sam ljubiš. To trpljenje ti je torej znano in vsled tega se ti ne smili. Vedno si povdarjal svoje blago srce, sedaj pa igraš ulogo nasilnika in se je nočes usmiliti?

Danijel je padel na kolena, dvignil roke proti nebu ter zajočkal kot otrok.

Iz globine duše se mu je nekaj izvilo. Komaj slišno je zašepetal: — Mati!

Premagal je samega sebe, zbral je vse svoje moči ter se privlekel do svoje pisalne mize.

Oči so mu žarele, ko je napisal na listek par besed, spravil listek v zalepko ter jo zapečatil.

Parkrat se mu je zadelo, da prešinja strašna groza njegove kosti. Kljub temu je pa poklical svojega služabnika Aleksandra, mu dal pismo ter mu naročil, kam naj ga odda.

In ko je izginil služabnik skozi vrata, se ga je polotil mir božji. Zdela se mu je, kot da bi nekaj dvignilo silno breme z njegovih prsi. V njegovem obrazu je počival blažen nasmech.

Ali je bila uslišana njegova molitev?

Dneve in dneve je preležal mučenik na ležišču.

Bil je miren in neskončno zadovoljen.

Bilo je nekega večera, ko je legal mrak na zemljo. Pred hišo kneza Soboleja se je vstavil voz. Iz njega je stopila dama v črni obleki.

Sprejel jo je Aleksander ter jo odvedel v Sobolejevo sobo. Ko je Danijel zaslišal njen korak, se je stresel.

Le s težavo se je pomiril ter topo zrl v obiskovalko.

Pogledala ga je dvojje milih oči, istih oči, ki so ga gledale s fotografije, ko je davil Altena.

Naglo je stopila k Danijelovi postelji ter mu podala obare roki kot starenmu, zvestemu prijatelju.

— Oprostite mi, gospa Alten, da sem vas zval. Vidite, bolan sem. Težko bolan. Rad bi se bil podal na pot, pa bi bilo usodepolno zame.

— Oh, prosim vas, gospod.

— Ni bilo lepo, da sem vas jaz povabil k sebi.

— Niste mogli storiti boljšega, kot da ste me pozvali.

— Ne zval bi vas, če bi ne bila sreča vašega sina v nevarnosti. Altenova mati je sedla poleg njegove postelje.

Povedala mu je, da ga je že parkrat nameravala obiskati ter se mu prisrčno zahvaliti za vso dobroto, ki jo je izkazal njenemu sinu, pa je bila doslej vedno zadržana.

Ko ji je pa pisal, seveda, je pustila vse vnuemar ter nemudoma odpotovala.

V pismu ji je bilo strogo naročil, da ne sme njen sin ničesar vedeti o tem obisku.

Svečano mu je obljubila, da se bo strogo pokorila njegovi želji. Danijel je nervozno mečkal preprogo ob postelji, nevedoč, kako bi začel razgovor. Slednjič, po dolgotrajnem obotavljanju je rekel:

— Gospa, ali hočete poslušati dolgo, dolgo zgodbo?

— Z veseljem, gospod knez, — je odvrnila ter se primaknila k njemu.

Danijel je začel pripovedovati tiho, šepetaje kot v spovednici. Ona je zamišljeno zrla predse, ter si vtisnila vsako njegovo besedo sproti v svoje srce.

Parkrat mu je hotela ugovarjati, pa jo je vedno tako prosoje pogledal, da ni mogla črhniti niti besede.

Pogovor je trajal dolgo v noč. Sobolej se je bil skoraj že čisto izčrpal. Končno je govoril v dolgih presledkih in kratkih stavkih.

Vidoma mu je pohajala moč.

Ko je bil pa pogovor končan, je gospa vstala, položila Rusu na ramo obe svoji roki ter mu rekla polna neizmerne hvaležnosti:

— Bog vas blagoslovi za vse vaše žrtve, za vse vaše trpljenje in za vse vaše prijateljstvo. Veliko ste trpeli in plačilo bo prišlo prej ali slej. Verjemite mi, da skoraj ne morem pojmiti vzroka vaše postrvovnosti.

• Danijel se je sklonil ter ji poljubil roko.

Nato se je obrnil pogovor v drugo smer. Bil je živahnejši in bolj trgovskega značaja.

Stara gospa Alten je šele proti jutru odšla. Bila je pomirjena, dičim je Danijel polnezavesten omahnil v blazině.

Odšla je kot je prišla — neopazeno.

Danijel je v polsanjah slil, kako je oddrila njena kočija.

Alten je sedel v svoji sobi ter se sklanjal nad pismom, ki je ležalo pred njim. Najmanj desetkrat je prečital njegovo vsebino, pa je vedno manj razumel njen pomen.

Zdela se mu je, da sanja.

— Čudne, čudne stvari se gode na svetu — je mislil sam pri sebi. Odkimaval je z glavo ter se prijemal za čelo.

Pismo mu je pisala mati, toda vsebina pisma je bila pravecati čudež.

Mati mu je sporočala, da je prišel na njeno siromašno posestvo neki prekupčevalec ter hotel na vsak način skleniti kupčijo. Mati sprva ni hotela prodati, češ, da bi s tem omadeževala spomin na svojega moža.

Prekupčevalec je pa silil in silil ter ponujal sleherni dan večjo svoto. Altenov brat je mislil, da hoče kupiti zato, ker sluti v zemljišču kako rudo ali kaj podobnega. Poklical je dva izborna inženirja, ki sta natančno preskela zemljo, pa nista našla ničesar drugega kot kamenje in prst.

(Dolgo prihodnjak)

Osemdesetletnica Anatole Franca.

Ta pristni Parizan se je pisal prav za prav Jacques Anatole Thibault. A že njegovemu očetu, skromnemu knjigarju in antikvarju, so prijatelji po domače rekali "France" namesto "François", in ta očetov priimek si je sin vzel na psodvonim, pod katerim ga edino pozna široka javnost vsega zemljanskega kroga. Vendar omenim, da pravi Paul Gšeli v "Pomenkih Anatole Francea": "Tako verno ljubi sladko Franceja (France), da si je izbral to nežno ime za psevdonim, hoteč se spojit s svojo domovino."

Prvi svoj roman "Zločin Silvestra Bonnarda" je izdal v svojem 37. letu. Z odklovanjem Francoske Akademije mu je začela kleti slava. Kot 70 leten starček je hotel žeti še bojne lavorice: prostovoljno se je javil za bojovnika, vendar pa se je boril samo s peresom zoper barbare: "Na noge za poslednjo vojno! O Velika Britanija, kraljica morja, ki ljubiš pravico, o sveta Rusija, velikanka s prenežnim srcem, o lepa Italija, ki te obožava moje srce, o junaška mučeniška Belgija, o ponosna Srbija in ti Franceja, draga mi očetjuna, ... zadušite pošast in jutri si boste z veseljem nasmehom stiskali desnice v osvobodilni Evropi!" (Na slavni poti, 1916.)

Pred štirimi leti se je poročil s postrežnico prijatelja pisatelja Villiersa de l'Isle Adam. Zato si je utegnil kedaj misliti, kakor je dejal naš Vodnik: "Ne hčere nima po meni ne bo, dovolj je spomina: me pesmi pojo." Stihov in stikov nimamo kdo ve koliko po njem, edini zvezek v vezani besedi se zove "Zlate popevke" — (1878). Tudi iger ni zapustil več kakor "Korintsko svatbo" (1876), ki je zasnovana na idejnim razdoru med staro grško vero in novim krščanstvom. Bolj plodovit je kot kritik. Do let 1892 je izšlo četrto splošno "Književnega življenja" zamiselnih po načelu impresio-nistične literarne ocene.

Kdor je kedaj kramljal z Anatolom Franceom, je navadno dejal sam pri sebi: "To vam je čarovnik, ali kakšen obupen skeptik?" Ako razumemo pod izrazom "skeptik" modrijana, ki dvomi o vsem, česar ne ve in za kar nima razlogov, da bi verjel, ki zasmehuje zlobne predsodeke, razdira napihnjeno sebeljubje, biča bedaste ambicije, potem je France knez brezbržen napram vsemu, to je nasprotno goli resnici. "Vsi mojstri francoske misli so bili skeptiki: Rabelais, Montaigne, Moliere, Voltaire, Renan ... ki jih drhte spoštujem in ki sem jim zgolj ponižen učenec," je dejal on, ki ga čisto nazivajo "cvet latinskega duha". Vendar vsi ti dvomiljenci so zastopali veličasten credo. Rabelais, šaljivec, ki utegne biti globoko resen, je razglasil veličast verske strpnosti. Pyrrhonijanece Montaigne se klanja antični modrosti. Ne glede na svoje omahovanje, izraženo s poznanim "Kaj vem", kliče usmiljenje zoper grozote verskih bojev in zoper sirovost pravosodnih muk. Osobito pa poveličuje svetost prijateljstva. Moliere se razgreva zoper strasti in zablude, ki delajo človeka odurnega, in oznanjuje blagovest družabnosti. Maloverni Voltaire ni nikdar izgubil iz vida svojih idealov: razum, veda, dobrota, da, dobrota, kajti ta veliki satirik je bil zloben le do zlobnežev in bedakov. In Renan je ostal svoj živ dan svečenik in je izčistil religijo. Veroval je v Božanstvo, v znanost, v človeško bodočnost.

Vsi ti veliki ideali so navzlic vsej ironiji, ki se iskri in blesti v skoro vseh njegovih spisih, obenem tudi Franceovi: odkritosrčnost, toleranca, usmiljenje. Vkljub bridkim izkušnjam je očeval svoje zaupanje v počasen in gotov napredek pravice in blagosti. Kolikokrat je pustil svojo pisalno mizo in šel na ulico, da bi branil ideje! Kakor mu je bilo pač težko, vstaviti svoj slonokosteni stolp, vendar je nesel svoj evangelj preprostim bratom v delavske okraje.

Slednjič je predvsem obožuje prijateljstvo. To njegovo pozitivno veroizpoved je v prvi vrsti ocenila švedska akademija, ki mu je l. 1921 podelila Noblovo nagrado za leposlovje.

Leposlovje! Ni ga slovstvenika, ki bi bil ohranil tako krepko vero v tekoč in prosjoč slog, vero v sočne in zvočne besede in plemeniti predsodek o skladnih, složnih in soglasnih stavkih.

France je bil najbolj izbran kramljavec. Njegovi številni romani so koncem koncev zgolj filozofski pomeniki, zvezani z rahlimi zapletljaji. Njegovo najbolj prikupno delo utegne biti "Epikurov vrt", kjer se udobno obletava njegova domišljaja.

Domala vse svoje domisljice je preiskusil na številnih posetnikih, ki so hodili v njegovo bogato vilo "Said", okrašeno na vse mogoče načine. Z vsako dobo njegovega življenja se strinja sijajna plast umetniških naplavin: na črni "Thais" cikajo helenski kipei, sohe, stele, na "Rdečo lilijo" italijanske beloprstne posode: na "Ivano d'Arcovo" preproge iz 15. stoletja; na roman "Bogovi so žejni" pa pohišto in bakrorezi iz Ludovika XVI. in revolucije. Najbolj pa se očituje slog iz konca 18. stoletja, ki se strinja z idejo, oživotvorjeno v "Kuhinji pri kraljici Gosji Nožici" ... Ko je pozvala pred leti ruska dijakinja pri Franceu, se je tolikanj ustrašila vse te gizde in razkošja, da je kar obrnila pete in se ni nikoli več pojavila.

Rusi so čisto prihajali na pogovor. Nekoč je mlad Slovan povlekel bombo izpod halje, češ: "Na dva dela je, če vrtim oba vijaka, bo raznesla vso to hišo." France, (prijazno): "Ne vrtite jih, prosim. In verujte, prijatelj, dokler imamo drugih pripomočkov, jih je treba uporabiti. Spominjate se tega: 'Krvoločna Pravica, tudi če jo izvaja narod, ki se osvobaja, je vselej zgolj žalostna Pravica! Ni dobro, napajati s krvjo žejne bogove.'"

Ruska prekucija ga je silno mikala. "Če bi bili revolucionarji poraženi, bi zadela kriza svobodnega duha po vsej Evropi. Njih zmaga pa bi močno podkrepila socializem pri vseh drugih narodnih in zlasti pri nas."

Posebno dosti je France občuval z Rusom Rappoportom, ki je postal Francez. In gotovo je ta mož odločilno vplival, da se je zadnje čase Anatole France bolj in bolj nagibal proti komunizmu.

Boljševiške groznje in fantazije.

Neki francoski novinar, ki se je nadavno mudil v Rusiji, je imel več razgovorov z oficirji rdeče armade. Ko se je informiral o stanju rdeče armade in o eventualnem pohodu na kapitalistično Evropo, so mu ruski boljševiški oficirji odgovorili: "Ker smo izgubili vsako upanje v možnost svetovne revolucije, hočemo v najkrajšem času z vojaško silo realizirati svoje ideale. Pohod rdeče armade na Evropo se nedvomno izvede. Ta pohod bo imel za posledico, takojšen izbruh revolucije v Nemčiji. Naša armada bo na ta način triumfalno zasedla Nemčijo in takoj napadla Francijo, kjer bo odločilna bitka o usodi Evrope in morla celega sveta."

ROYAL MAIL

JO JAGOD. VIDI POKLICANJE, JAVNA PROGA NA NEW YORK IN HAMBURG
CHERBOURG IN SOUTHAMPTON
"Orion", "Orion", "Orca", "Orbita"
Ti parniki so novi in moderni v vsem okolišju, najbolj priljubljene potnike in glasovite radi komodnosti in — KOMFORTA.
Zdrava, tečna in obilna hrana se servira vsem potnikom na belo pokritih mizah. Družine, žene in otroci imajo posebno pazljivost.
Za podrobnosti se obrnite na naše zastopnike v vašem mestu ali na
ROYAL MAIL STEAM PACKET CO
25 Broadway, New York

ta." — "A kako mislite priti do Pariza?" — je vprašal novinar. "Peš, kot naši pradedi, ko so leta 1813 po Napoleonovem porazu v Rusiji, marširali za njimi v Pariz ..."

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem tukaj v Ameriki in v starem kraju, da je po dolgi in mučni bolezni, previda s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal moj ljubljani sin

FRANK HRIBAR

dne 22. aprila 1924 ob 4. popoldne v T. B. bolnišnici v New Jersey. Neasmiljena smrt ga je ugrabila v najlepši dobi 22 let. Pokojnik je bil v Ameriki 15 let, največ v New Yorku, zadnji dve leti pa v Forest City, Pa. Tukaj zapuščena mene, žalujočo mater in sestro Franceško, omoženo Engelman.

Pogreb se je vršil dne 25. aprila ob 9. uri s sveto mašo v slovenski župnijski cerkvi sv. Cirila in Metoda v New Yorku in bil pokopan na pokopališču sv. Trojice, kjer bo skupaj s svojim očetom in eno sestro čakal prihodnjega vstajenja.

Na tem mestu se najlepše zahvaljujem svaku pokojnega Mr. Alfredu Engelmanu in soprogi, ki sta ga za časa njegove bolezni tolikrat obiskovala in tolažila, ravnotako mnogim njegovim prijateljem, slovenskim fantom iz New Yorka in tudi župniku Rev. Benignu Snuju ter vsem, ki so darovali krasne vence in ga spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Tebi pa, moj dragi in nepozabni sin Frank, ki se me kot sedemnajsti mlajši otrok zapusti v najlepši starosti, naj sveti večna luč in tvoja duša naj se veseli pri Bogu v nebesih, kjer upam, da se vsi skupaj enkrat združimo; saj vera sveta nas uči, da vidimo se nad zvezdami.

Žalujoči ostali:
Alojzija Okoren, mati.
Franciška Engelman, sestra.
v Forest City, Pa., 29. aprila, 1924.

Brezplačno onim, ki trpe vsled mrzlice in nahuje.

Brezplačna poskušna metoda, katere moč razkriva brez neprimernih izgub časa

Imamo način, kako kontrolirati nahuje in šlimo, da poskusite na naš račun. NIK ne da, ako je to še dolgo bolezen, ali pa se je pojavila še le pred kratkim, ako je sena mrzlica ali pa kronična nahuja, naročiti morate brezplačno poskušno našega načina. Na to se ne gleda, v kakšni stari starosti, ali kako starost ali opravi, ako vas muči nahuja ali mrzlica, naš način vam bo takoj pomagal.

Posebno šlimo poskušni onim, ki se niso mogli navede v obupnem stanju, kjer niso pomagali vsakovrstna vdihavanja, briganja, zdravlila, opila, dimi, "patentna" kajenje itd., šlimo poskušni vsakomur, da je ta novinačn dolocen, da vstavi vsako težko dihanje, vse hropanje in vse stružne napade takoj.

Ta brezplačna ponudba je prevašna, da bi jo sanamarili. Pišite sedaj ter tako pricnite. Ne pošiljte denarja. Pošiljte kupon danes. Niti poštne ne plačate.

BREZPLAČNI POSKUŠNI KUPON.
FRONTIER ASTHMA CO., Room 2013
Nizana and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.
Pošljite svoje poskušne volje na:

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1924

V ZALOGI GA IMAMO ŠE SAMO PAR STO IZTISOV.

Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči, da ne bo prepozno.

Cena 40 centov. Za Jugoslavijo je leta cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street

New York

Kretanje parnikov - Shipping News

7. maja: Aquitania, Cherbourg.
8. maja: Aquitania, Cherbourg.
10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.
14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.
15. maja: Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Bremen.
16. maja: Pres, Roosevelt, Bremen.
17. maja: Majestic, Cherbourg.
21. maja: France, Havre.
22. maja: Lapland, Cherbourg.
24. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Tyrrenia, Cherbourg; Colombo, Genoa.
27. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg; York, Bremen.
28. maja: Aquitania, Cherbourg.
31. maja: America, Genoa.
31. maja: Homeric, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres, Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Veendam, Bologne.
3. junija: Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
4. junija: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
5. junija: Belgoland, Cherbourg; Mongolia, Cherbourg.

7. junija: Majestic, Cherbourg; La Savole, Havre; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Gaea, Washington, Cherbourg; Bremen.
10. junija: Resolute, Cherbourg; Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg; Luetzow, Bremen.
11. junija: Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.
12. junija: Columbus, Bremen.
14. junija: Leviathan, Cherbourg; Olympic, — Cherbourg.
16. junija: America, Bremen.
17. junija: Duilio, Genoa.
18. junija: France, Havre; Aquitania, Cherbourg.
19. junija: Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.
21. junija: Chicago, Havre; Homeric, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg.
24. junija: Pres, Wilson, Trst; Pres, Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen, Bremen.
25. junija: Berengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.
26. junija: Zeeland, Cherbourg.
28. junija: Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso v Genoa.

United American Lines
(HARRIMAN LINE)
Joint Service with
HAMBURG AMERICAN LINE
Najkrajša pot v vse dele

JUGOSLAVIJE

Opolnja vsak teden z našimi razkošnimi parniki
RESOLUTE RELIANCE
ALBERT BALLIN
DEUTSCHLAND
Parniki s 1. 2 in 3 razredom in znani
"Mount Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia", "Westphalia"
s kabinami in 3. razredom.
THURINGIA—8. maja ob opoldne
Uspešna, uljudna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori.

United American Lines
39 Broadway, New York

Vlak povozil čredo ovac.

V okolici Zemuna se je dogodil te dni čuden slučaj. Zagrebški brzovalak je povozil celo čredo ovac, 79 po številu. Pastir je šel za nekoliko časa domov ter pustil ovce na paši ob železniškem nasipu. Ko je prihajal brzovalak, so se ovce splašile in begale na železniškem mostu, kjer so bile povozene in grozno razmesarjene.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih zamoremo dati vlad naše dolgoletne izkušnje, vam bodo gotovo v korist; tudi pričujemo vedno le prvostanske parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljan, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez vsake neprimliko v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Nadaljni prijelenci iz Jugoslavije bodo pripuščeni sem zopet po 1. juliju 1924. Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslanci sedaj potovati.

Ako želi kdo naročiti vozni list iz Jugoslavije v CANADO naj nam piše za pojasnila.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York
Glavno zastopstvo: Jadranske banke.

VEČ KOT 40 NOVIH SLOV. PLOŠČ ZA VAŠ GRAMOFON.

PESMI, MOŠKI ZBORI, MARŠE POLKE, VALČERJE itd.
Pišite takoj po novi brezplačni cenik na VICTOR NAVINSHEK
331 Graeve St., Conemaugh, Pa.

COSULICH LINE

Karavnost v Jugoslavijo
Edino direktno epomladno odpluto
Otvorjena vožnja koncem
Presidente Wilson — 1. maja: 24. jun.
Martha Washington—14. maj: 12. jul.
v Dubrovnik ali Trst.
Železni v notranjost zvezna. Nobenih vi.
zelo. Vrataje pri bližnjem agentu ali pri
PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

ZENITNA PONUDBA.

Želim se seznaniti s Hrvatic ali Slovenko. Star sem 37 let. Katera res misli na žentev, naj mi pošlje svojo sliko in na zahtevno jaz ji pošljem mojo: če ni zadovoljna z menoj, ji pošljem sliko nazaj. Moj naslov: Frank Warbanish, Box 2, Whitney, Pa.

30 AKROV FARMA NAPRODAJ

30 akrov orane zemlje, 50 akrov pa pašniki in hosta. Hša ima 9 sob in klet. Hlev in 8 krav, 2 konja in skraj vse stroje. Blizu mesta. Cena je \$5500.00. Za vsa natančnejša pojasnila se obrnite na: Martin Nerat, R. F. D. Box 53, Menominee, Mich.

PREHLAD MEHURJA

MOŠKI Zaščitite se Proti nalezlj.

SANTAL MIDY
Nabavite si najboljšo zaščitno PREHLAD MEHURJA. Velika tuba \$5.00. Kit (4's) \$1.00. Vsebuje 400 kapsul. Prosti B. 82 Beekman St., New York. Pišite za okrajico.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspek —

mali oglasi v "Glas Naroda".

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali za stalno, pričujemo, da se odloči za parnik "PARIS", največji in najnovejši parnik francoske parobrodne družbe, ki odpluje iz New Yorka

14. MAJA 1924.

Železniška zveza preko Francije švice in Avstrije je za Jugoslavo najljubljaj priprava po francoski progi, zlasti pa še s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v zasebno ozemlje, se peljejo iz Pariza na ravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in bo pabil tudi na prtljago, da bo šla naprej vedno s istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so na stanjen na tem parniku v kabinah po 2-4-6 v eni kabini; kdor želi potovati takrat na tem parniku, naj nam dopiše čim prej \$10.00 are so III. razred in \$50 za drugi razred, da mu preskrbimo dobro kabino in sedaj, da ne bodo boljši prostori vsi oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZORUŠKIM DRŽAVAM.